

'tayal ka wal m'yungay

baqun mamu swa' mtalah qu qcyan na yungay pi, klanay simu qutux
snbil ke' na binkesan sraral. 'tayal sraral hiya mga, qngzyat balay
mtzyuwaw ru mqumah ma, nanu qu pmhyun nha mga, ngahi, sehuy, qetun
ru tmubux trakis uzi ma, tmasuq kmluh qu mlikuy hiya lmga, musa mlata
tmrgyax lma, t'aring mspat ini ga mqeru kawas na kkneril lmga, si gluw
yaya ru yata nya' mqbaq tminun ma. yasa qu qnxan na 'Tayal sraral.

ana ga, minnaki qutux mlikuy ru qutux kneril, ini ptasi qu rqyas nha,
baha hmswa ga, qlangan iyal ru ini kint'atu mtzyuwaw ma, nanu yasa qu ini
swal mwah matas rqyas nha qu ppatas ma. nanu saxa nha qani mga si giway
lmosay te tanux ru msina nniqun squ squliq. yaqih balay ktan nqu 'tayal
qalang nha ma.

taqu wal mtzyuwaw qmayah qu kwara 'tayal na qalang mga, si giway
m'abi sa ngasal ma. nanu cipuq balay qu qmayah nha ru ini inblaq mqumah
ru ungat nanu qu knahul nha.

kya qutux ryax, musa qmayah nha qu rusa' squliq qani, tehuk qmayah
lga, mnahu qu mlikuy hiya ru kmyuh ngahi qu kneril, aki nha statah plhbun.
tmrang tmatah ngahi kasa ga, zngyan nha pazih ru wal nha spglu qhutul

mnahu qu pazih la. mhuqil qu ngahi lga, mtama' sa rhzyal qu mlikuy ru aki'
maniq ngahi', si tbah tboyak qu mlikuy kasa mha, “ kilux wah! kilux wah! ”
ktan ni kneril nya cyux mtboyak mstopaw qu mlikuy nya, si nya ga cyux
hmzyapas ru, musa mtama sa rhzyal qasa uzi, aw baq sa baliq na pazih qu
cyux nha tman, tboyak mstopaw kmayal mha, “ kilux wah! kilux wah! ”
mha uzi qu kneril kasa. si usa mkaraw qhuniq ru s'agal nha qara ka glgan
abaw, aki nha sbasaw kinkilux na qcyan nha, ana ga qzinah mkilux ru wal si
qrqul sa qcyan nha ru, m'ngungu la, hbkan bukil uzi qu hi nha lma.

babaw nya lga, m'yungay qu rusa' 'tayal kasa la, taqu mtalah qcyan na
yungay hiya ga, snuling nqu mkilux na pazih, ngungu nha hiya ga, minqrqul
nha qara na qhuniq. kmal qu bnkis ta sraral mha, ima qu mqilang ini
kqngzyat mqyanux ga, iyat 'Tayal balay ma, musa m'yungay ru si kaki sa
lhlahuy, maniq bway na qhuniq ma.

變猴的人

猴子的屁股為什麼是紅色的？泰雅族勤勞的工作，才能有好的生活。傳說有對夫妻非常懶惰，不好好除草耕地，田園沒什麼農作物。

有天，夫妻到田園找東西，女生帶著小鋤頭挖地瓜，男生把小鋤頭當做柴火燒。男生被燒紅的小鋤頭燙到，慘痛大叫，太太以為他在開玩笑，也坐上小鋤頭，也跳起大叫，兩人屁股都被燙到，拿樹枝拍一拍，沒想到樹枝卻卡在屁股變成尾巴，全身長毛，就這樣變成猴子，老人家告誡，若不勤於工作就不能成為真正的人。